

A hatóságra vonatkozó általános rendelkezések

Tartalom

- Joghatóság
- Hatáskör (hatósági jogkör)
- Hatáskör-elvonás és átruházás
- Illetékesség
- Joghatóság, hatáskör, illetékesség vizsgálat - áttétel
- Ideiglenes intézkedés
- Hatásköri, illetékességi összeütközés
- Eljárási kényszer
- Ügyintézési határidő

A joghatóság

Ket. rendelkezett róla, az Ákr. NEM szabályozza.

Nemzetközi jogon alapuló hatáskör/jogkör megjelölés.

Törvény, nemzetközi szerződés vagy EU-s jogszabály, megállapíthat általános vagy különös joghatóságot.

Különös joghatóság

- Kizárólagos joghatóság
  - Joghatósági kikötés
- Kizárt joghatóság
- Vagylagos joghatóság

A joghatóság

Magyar ügyfél hatósági ügyében a Magyarország területén a magyar hatóság jár el.

Magyar állampolgár és Magyarországon nyilvántartásba vett jogi személy.

Kivéve különös joghatóság esetén.

Nem magyar ügyfél hatósági ügyében a Magyarország területén a magyar hatóság akkor jár el,

ha magyar jogszabályt, illetve az Unió jogi aktusát kell alkalmazni.

A joghatóság

Eljárás külföldön

Külföldön az ügyfél hatósági ügyében a magyar külpolitikáért felelős miniszter vagy a konzuli tisztviselő törvény vagy kormányrendelet felhatalmazása, illetve nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján eljárhat.

Jellemzője a látszólagosság, mert az eljárás feltételezi:

- a magyar államhoz fűződő köteleket, és
- az adott külföldi állam beleegyezését.

Hatáskör - Hatósági jogkör

Hatáskör

Azt mutatja meg, hogy egy-egy állami feladat végrehajtása, megvalósítása érdekében az egyes szervek milyen jogokat gyakorolhatnak.

Az ügyfajták összessége. A szerv eljárási (döntési) joga és kötelezettségét egy adott ügyfajtában.

Hatósági jogkör

A hatósági eljárással összefüggő hatáskör.

Hatáskör - Hatósági jogkör

Anyagi jogszabályokban meghatározott hatósági jogkör,
és
eljárási értelemben vett hatáskörök (döntési jogkörök).

Együtt adja ki a hatósági jogkör konkrét ügyben fennálló teljességét.

Az első fokon eljáró hatóság

A hatóság hatáskörét - a hatósági eljárás körébe tartozó ügyfajta meghatározásával - jogszabály állapítja meg:

megjelöli az első fokon eljáró hatóságot
és
ha fellebbezésnek helye van, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságot is.

A pontos megjelölés fontos, mert kapcsolódik rá a jogorvoslatok rendszere.

A másodfokon eljáró hatóság

Ákr. NEM szabályozza!

1. A megyei/fővárosi kormányhivatal vezetője, ha
  - államigazgatási hatósági ügyben önkormányzat szervei jártak el (polgármester, jegyző, köztisztviselő)
  - járási hivatal vagy hatósági jogkört gyakorló egyéb szervezet járt el.
2. Az önkormányzati hatósági ügyben átruházott hatáskörben hozott elsőfokú döntéssel szembeni fellebbezés elbírálása a képviselő-testület hatáskörébe tartozik.
3. A köztisztület hatáskörébe utalt ügyben a fellebbezést a meghatározott köztisztületi szerv bírálja el, ilyen szerv hiányában bírósági felülvizsgálatnak van helye.
4. Minden más, első fokon eljáró hatóság (államigazgatási szervek) döntése ellen irányuló fellebbezést a közvetlen felettes (irányító/felügyelő) szerv bírálja el.

A hatáskör-átruházás

Hatáskör-átruházás:

- (1) egy hatóság
- (2) a saját akaratából
- (3) szabadul(na) meg a hatáskörétől.

Főszabály: A hatáskör-átruházás nem megengedett.

A hatáskör-átruházás

Látszólagos hatáskör-átruházás

- (1) Kiadmányozási jog átengedése belső szabályzatban.
- (2) A közigazgatási szerv szervezeti egysége általi eljárás.

Jellemzői:

Mindig jogszabályban kell megállapítani.

Delegatus non potest delegare.

Törvényben meghatározott kivételes esetben megengedett.

A hatáskör-elvonás (9. §)

Hatáskör elvonás

- (1) egy hatóság
- (2) akaratán kívül
- (3) szabadul(na) meg a hatáskörétől.

Elvonják tőle a hatáskörébe tartozó ügyet.

Pozitív hatáskör-elvonás

Más hatóság jár el

Negatív hatáskör-elvonás

A döntés tartalma utasításra

Főszabály: Az önkényes hatáskör elvonás tiltott.

A hatáskör-elvonás rokonjelenségei

- Ideiglenes intézkedések (106. §)
- Jogszabályváltozás vagy tényállási elemek változása

Csak a Ket. alapján volt:

- Bíróság valamely ügyben a hatáskörét vagy annak hiányát állapította meg (Ákr. nem rendelkezik róla)
- Hatóság hallgatása (Ákr. nem rendelkezik róla)

Ezekben az esetekben nincs szó hatáskörelvonásról.

Illetékesség - Területi hatáskör

- A hatáskör a szervek jogkörét az ügyek természete szerint állapítja meg.
- Az illetékesség „kiválasztja” a konkrét ügyben eljáró konkrét hatóságot.
- Az illetékesség tehát kijelöli, hogy azonos jogkörű hatóságok közül az adott esetben melyik hatóság jár el (terület, személyek, dolgok ill. más viszonyok alapján).

Általános illetékességi okok

- Az ügy tárgyát képező ingatlan fekvése.
- Ahol az engedélyhez vagy bejelentéshez kötött tevékenységet gyakorolják vagy gyakorolni kívánják.
- Ahol a jogellenes magatartást elkövették.
- Magánszemély ügyfél lakó- vagy tartózkodási helye, ennek hiányában szálláshelye.
- Jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet ügyfél székhelye (telephelye, fióktelepe).

Különleges illetékességi okok

- Külföldön tartózkodó / lakcíme ismeretlen: az ügyfél utolsó ismert hazai lakcíme, ennek hiányában a fővárosban eljárásra jogosult hatóság.
- Egyszerre több illetékességi ok: az a hatóság, amelynél az eljárás előbb indult meg (megelőzés).
- Meghatározott ügyfajtára egy meghatározott szervtípus kap kijelölést (pl. körzetközpont).

Hatáskör és illetékesség vizsgálata és az áttétel (17. §)

Minden hatóság, minden eljárásában a

(joghatóságát,)

hatáskörét,

illetékességét

az eljárás minden szakaszában hivatalból köteles vizsgálni.

Joghatóság, hatáskör és illetékesség vizsgálata és az áttétel

Joghatóság hiányában:

- a kérelmet visszautasítja, vagy
- a megindult eljárás esetén azt megszünteteti.

Hatáskör vagy illetékesség hiányában:

- a kérelmet és már keletkezett iratokat átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz,
- ennek hiányában a kérelmet visszautasítja vagy az eljárást megszünteti.

Ideiglenes intézkedés (106. §)

- (1) Minden hatóság tekintet nélkül hatáskörére, illetékességére
- (2) hivatalból köteles
- (3) megtenni azt az ideiglenes intézkedést,
- (4) amelynek hiányában a késedelem
- (5) elháríthatatlan kárral, veszéllyel vagy a személyiségi jogok sérelmével járna.

Szabályai:

- A hatóság kizárólag arra jogosult amit más közigazgatási hatóság megtehet jogszerű hatáskör-gyakorlással.
- Végzést hoz a megtett intézkedéséről.
- A megtett ideiglenes intézkedéséről hozott végzést közli az ügyféllel és az illetékes hatósággal.
- Felülvizsgálatánál nem érvényesül a joghizeműen szerzett jogok védelme.

Hatásköri összeütközés

Pozitív

Negatív

Ugyanabban az ügyben több hatóság állapította meg

hatáskörét

hatáskörének hiányát

Illetékességi összeütközés

Ugyanabban az ügyben több hatóság állapította meg

illetékességét,

illetékességének hiányát

akkor is ha már több illetékes hatóság előtt indult meg ténylegesen az eljárás.

Egyeztetés (3 nap) => kijelölés ((ill.: közös felettes/Kormányh.)/hk: KMB)

Eljárási kényszer (15. §)

A közigazgatási hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben, az illetékességi területén köteles az eljárást megindítani vagy a megismételt eljárást megkezdeni és

az ügyre irányadó törvényes elintézési határidőn belül az ügyben érdemi vagy azzal azonos hatályú, törvényben megengedett más, eljárást lezáró döntést hozni,

és

ha az eljárás megindításának jogszabályban előírt valamennyi feltétele fennáll és nem áll fenn a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítására okot adó valamely eljárási akadály.

Ha elmulasztja: felügyeleti szerve utasítja az eljárásra.

Ügyintézési határidő (50. §)

- (1) A határidő számítási szabályok alapján
- (2) megállapított és érvényesülő,
- (3) az adott közigazgatási hatósági ügy érdemi elintézésére
- (4) irányadó időtartam,
- (5) melyen belül a hatóságnak érdemi döntési kötelezettségét teljesítenie kell.

LÉNYEGES VÁLTOZÁS:

Ket.: nettó határidőt (21, de nem egymást követő nap) határozott meg, nem jelentett semmit.

Ákr: bruttó határidő: 24 óra/8 nap/60 nap

Ha cselekményre nincs előírva határidő: azonnal, de legkésőbb 8 napon belül el kell végezni.

Eltérő határidők

Rövidebbet bármely jogszabály, hosszabbat csak törvény!

Soron kívül intézendő:

ha életveszéllyel / súlyos kárral fenyegető helyzet elhárítása indokolja,

a közbiztonság, közrend, nemzetbiztonság érdekében,

ha kiskorú ügyfél érdekének veszélyeztetettsége áll fenn

ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelése esetén

ha a határidőből kevesebb, mint 15 nap van hátra

Határidő elmulasztása: a hatóság illetéket díjat, de legalább 10 E Ft-ot fizet vissza az ügyfélnek, aki költségek alól is mentesül.

Eltérő határidők (folytatás)

A határidőbe nem számít bele:

- Az eljárás felfüggesztésének, szünetelésének időtartama.
- Az ügyfél mulasztásának vagy késedelmének időtartama.

A Ket. szabályai szerint nem tartozott bele még:

- A hatásköri / illetékességi vita eldöntésének időtartama.
- A jogsegélyeljárás teljes időtartama (nyilvántartás is).
- Hiánypótlás / tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére megszabott időtartam.
- A szakhatóság eljárásának időtartama.
- Legalább egy napos üzemzavar.
- A bizonyítékok ismertetésének (Ket. 70. §) időtartama.
- Szakértői vélemény elkészítése
- Postázás/kézbesítés időtartama
- A fordítási időtartama alatt (Ket. 9-10. §§).

Testületek eljárása

A hatóság testületi szerv, a hatáskörébe tartozó ügyben az általános 30 napos határidőn belül, vagy ha ez nem lehetséges, a határidő letelte utáni első testületi ülésen, legkésőbb azonban 2 hónapon belül határoz.

Megkeresés (25. §)

A hatóság legalább 5 napos határidővel megkereshet

- más hatóságot
- más személyt (szervezetet)

ha

- illetékességi területén kívül kell eljárni,
- más rendelkezik a szükséges adattal vagy irattal.

Teljesítése csak jogszabályba ütközés esetén tagadható meg (ha a megkeresettnek nincs hatásköre vagy nem illetékes).

Nemzetközi jogsegély (Ákr. nem szabályozza)

Hasonlít a (belföldi) megkereséshez.

A nemzetközi jogsegély kérésének és nyújtásának az alábbiak valamelyike esetén van helye:

- közigazgatási jogsegélyegyezmény ezt lehetővé teszi,
- viszonyossági gyakorlat áll fenn,
- többoldalú nemzetközi szerződés ezt lehetővé teszi,
- magyar és külföldi hatóság közötti közvetlen együttműködési megállapodás alapján.

Kizárás és okai (22-24. §)

Általában: nem vehet részt az elbírálásban, akitől az ügy tárgyilagosa megítélés nem várható el.

Abszolút kizárási okról beszélünk, amikor a kizárás objektíven megállapítható tényeken alapul. Ezt a közvetlen érdekeltiséget maga a törvény vélelmezi és nem enged mérlegelést:

1. „saját ügyben”,

2. más szerepben részvétel az eljárásban (3 típus):

- elsőfok/másodfok

- hatósági közvetítő, képviselő

- tanú, szakértő,

3. hozzátartozó ügyének intézése,

4. jegyző, ha az önkormányzat vagy polgármester érintett,

5. ha a vezető érintett.

Kizárás és okai (folytatás)

Relatív kizárási oknak a szubjektív tényeken alapuló kizárási okot nevezzük. Az eljárásban nem vehet részt az, akitől az ügy tárgyilagosa megítélés nem várható el, vagyis elfogult.

A kizárás kérdésének eldöntésében a vezető mérlegelhet.

Relatív kizárási okok, pl:

- az érintett az ügyfél barátja,

- ha az ügyfél adósa,

- ha szerződéses kapcsolatban állnak egymással.

Szakhatóság (55-57. §)

■ Oka: szakkérdés, amelyre más hatóságnak van hatásköre (tehát anyagi jogi kérdés). Jelentősége csökken.

■ Esetei:

- kötelező: ha törvény vagy kormányrendelet előírja

- ügyfél kérelmére előzetesen,

- nem kell, ha a kérelem visszautasítandó.

■ Formája: állásfoglalás (döntés!), 1x módosítható.

■

Nem kell, ha az állásfoglalástól függetlenül elutasítandó a kérelem.

Önálló jogorvoslattal nem támadható.